

Inhoud

Woord vooraf 6

Hubert de Witte, Conservator Bruggemuseum

Walter Rycquart, Zakelijk Directeur Musea Brugge

Manfred Sellink, Artistiek Directeur Musea Brugge

Ten geleide 7

Yves Roose, Schepen van Cultuur van de stad Brugge

Patrick Moenaert, Burgemeester van de stad Brugge

INLEIDING Sieraad en devotie, geloof en geluk 8

1. Sierspelden en pelgrimstekens uit Vlaanderen 16
2. Opgespeld geloof en geluk 28
3. Oog in oog met het verleden 46
4. De pelgrim, reiziger in Gods naam 68
5. Onderweg: reisgidsen, reisverslagen en andere berichten 80
Nine Miedema Aflaten van Rome
6. Jacobus, pelgrim naar zijn eigen graf 96
7. De andere middeleeuwen: profane insignes 108
8. Letterspeldjes – de M van Minne en Maria 132
9. Gietmallen en productiemethoden 142
10. Muntspelden 152
11. Juwelen en klatergoud 158
12. Bedevaartsampullen en pelgrimsklokjes 164
Katja Boertjes Pelgrimsampullen
13. Brugge: Jeruzalem in Vlaanderen 176
14. Insignes voor algemene devotie en uit nog onbekende bedevaartplaatsen 194
15. Pelgrimstekens uit Vlaamse devotieplaatsen 198
16. Naar Rome, Santiago en Jeruzalem of noordwaarts 210
17. Vroom verzameld 226
Marjolijn Kruip Het Besloten Hofje: een spirituele pelgrimage
Hanneke van Asperen Bedevaart en devotie: insignes in laatmiddeleeuwse manuscripten
18. Op reis in gedachten 246

Literatuur 258

Illustratieverantwoording 271